

Dansk Center for Lys Årsberetning 2009

Beretning

Af Bjarne Corneliusen,
formand for Dansk Center for Lys

Glødepæreudfasningen har fyldt meget for Dansk Center for Lys i 2009 og det vil den fortsat gøre i de kommende år. Uanset, hvor uovervejede og forkerte beslutninger kan synes, er det et faktum, som vi som videncenter må forholde os til og få det bedst mulige ud af. I skrivende stund kan der stadig købes mange glødepærer mange steder, hvor forhandlere har såkaldte restoplæg, der må sælges. Så de reelle konsekvenser af den manglende glødepære har den almindelige forbruger ikke oplevet endnu. Dansk Center for Lys har afholdt en række informationsmøder i samarbejde med lyskildeleverandører og desuden informeret i artikler og på hjemmesiden. Dette vil fortsætte i 2010. På det professionelle marked vil også den kommende udfasning af kviksølvslamper være af betydning, hvilket DCL også vil orientere yderligere om.

Udviklingen af nye lyskilder er meget vigtig og interessant at følge. Lysstofrør og kompakt-lysstofrør har fortrinlige energimæssige egenskaber og lange levetider, men til visse formål en ikke optimal lyskvalitet. LED-lyskilden udvikles konstant, men der er brug for stor kritisk sans ved vurdering af den enkelte lyskilde eller

LED-armatur. LED er et stort broget marked, og hvor stort set alle de lyskilder, der er udviklet efter Edisons glødelampe i 1879, er udviklet indenfor lyskildeverdenen, sker LED-udviklingen (naturligt?) indenfor elektronikindustrien. Der er utallige skrækeksempler for anvendelsen af LED og desværre ikke så mange succeser endnu. Det er DCL's opgave at sikre en kritisk brug af LED og samtidig presse udviklingen, så LED for alvor bliver anvendelig til seriøse belysningsformål.

I 2009 skulle der efter planen have været afholdt Lysets Dage som fortsættelse til de store succeser i 2005 og 2007. På baggrund af afmatningen af markedet, som bl.a. har ramt flere af vores medlemsvirksomheder hårdt, valgte vi i tide at gøre 2009 til et heldagsarrangement, Lysets Dag, der inkluderede Den Danske Lyspris. Tilslutningen og tilbagemeldingerne har været meget positive og gør at vi allerede drøfter et arrangement i 2011.

I år bliver den nordiske belysningskonference et stort arrangement for DCL. De 5 nordiske lyste-kniske selskaber har i en årrække afholdt konference hvert 2. år på skift mellem landene. Vores arrangement har fået titlen NordLED, så der ikke er tvivl om fokuseringen!

Trods førømtalte markedsafmatning har DCL fastholdt et højt aktivitetsniveau og tilpasset kurser m.m. til behovet. Det er lykkedes at øge antallet af medlemsmøder og også antallet af medlemmer. Der skal lyde en stor tak til de frivillige i kredsen for engagementet og også medarbejderne på sekretariatet der har arbejdet hårdt på at gennemføre alle aktiviteterne herunder de spændende projekter, der foruden at holde vidensniveauet højt også er en væsentlig faktor for at holde en sund økonomi.

Indhold

Beretning	2	Læs om lys i LYS	9
Farvel til glødepæren	3	Information på nettet	9
Lysets Dag 2009	4	Samarbejde i ind- og udland	10
Den Danske Lyspris 2009	5	Høringsvirksomhed	10
Aktiviteter 2009	6	Projekter er nøglen til viden	11
Spændende medlemsmøder	7	2009 i tal	14
DCL kurser er vejen til viden	7	Pejlemærker for 2010	16
DCL blev hørt af pressen	8	Organisation/Sekretariatet	17
		Tillidsposter pr. 31.12. 2009	18

Farvel til glødepæren

Informationsmøder om glødepærens udfasning blev en stor succes

Informationsmøde om glødepærens udfasning i Vejen.

Informationsmøde om glødepærens udfasning i København.

I december 2008 vedtog EU som et led i en storstående målsætning at reducere elforbruget fra energiforbrugende produkter, at udfase Edisons velkendte glødelampe samt en række halogenlamper til brug i boligen. I første omgang betød det et forbud mod produktion af matte gløde- og halogenglødelamper. Dette forbud trådte i kraft den 1. september 2009.

Udfasningen af de såkaldte energitunge lyskilder sker trinvist fremtil 2016.

Udsendelse af pressemeddelelser

I forbindelse med udfasningen af glødepæren gennemførte DCL i 2009 en informationskampagne omkring mulige alternativer til glødepæren. Kampagnen har bl.a. omfattet udsendelse af pressemeddelelse til såvel trykte medier som radio og tv. Denne indsats har som det kan ses på s. 8, medført en massiv presseomtale og en række interviews med DCLs direktør og fagchef.

Informationsmøder

I august holdt DCL i samarbejde med lyskildeleverandørerne og de største belysningsgrossister 6 informationsmøder om udfasningen. Der blev afholdt et møde i hver af DCL's kredse (+ et ekstra i København). Møderne var velbesøgte og havde et samlet deltagerantal på 382.

På møderne blev der gennemgået, hvilke lyskilder der er omfattet af ordningen, og hvilke alternativer der findes på markedet.

Info på nettet

I forbindelse med informationsmøderne om glødepærudfasningen blev der lagt viden om udfasningen på hjemmesiden med links til artik-

ler, lovstof og andet informationsmateriale om konsekvenserne af udfasningen. Denne samling bliver flittigt besøgt.

Artikler i LYS

EU-kravene blev beskrevet og tolket i to artikler i LYS. De to artikler bragt i LYS nr. 1 2009 var:

“Glødelampen udfases allerede i år” af Kenneth Munck, Dansk Center for Lys og
“EU ECO-designkrav til belysningsprodukter” af Peder Øbro, ÅF Hansen & Henneberg.

Begge artikler kan downloades på www.centerforlys.dk.

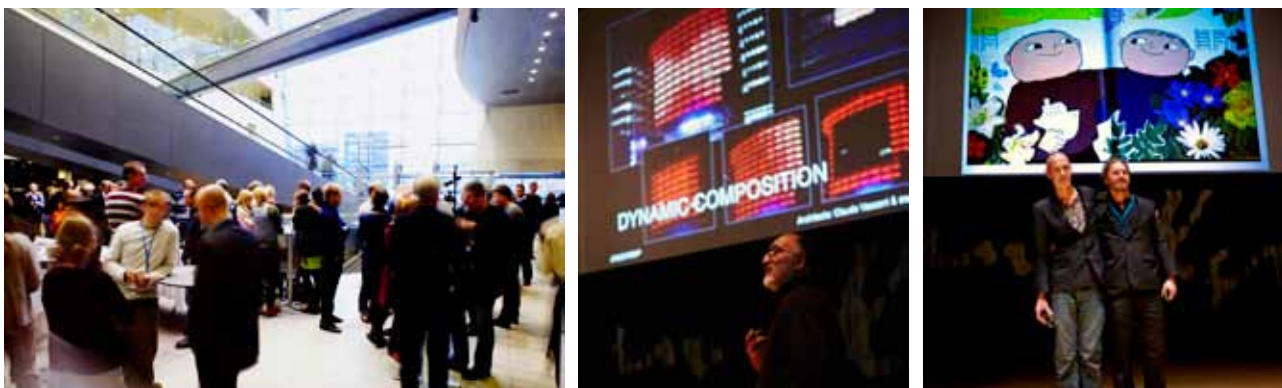
Farver vist i lyset af hhv. en glødepære og fire sparepærer.

Informationsmøde i Vejen.

God stemning på Lysets Dag

300 deltagere i Den Sorte Diamant

Lysets Dag 2009. Øverst fra venstre: Networking i pausen. Roger Narboni fortæller om trends i byrumsbelysningen og Olsson & Linder drager paralleller til Alfons Åberg. Nederst: 300 deltagere i Dronningesalen. Fotos: Jakob Eskildsen.

Den 5. november afholdt Dansk Center for Lys Lysets Dag i Den Sorte Diamant i København. 300 arkitekter, ingeniører, lysdesignere og belysningsfolk deltog i konferencen og uddelingen af Den Danske Lyspris 2009. Dagens program bestod af syv indlæg med fokus på belysningsplanlægning, lysdesign og lysdioder.

Blandt indlægsholderne var: Leni Scwendinger fra Light Projects i New York, Roger Narboni fra Concepto i Paris, Hadi Therani fra BRT Arkitekten i Hamborg og lysdesigner-duoen Olsson & Linder fra Sverige.

Dagen sluttede med uddelingen af Den Danske Lyspris 2009, som gik til Københavns Hovedbanegård.

Tilfredse deltagere

57 af deltagene har efterfølgende besvaret det elektroniske evalueringsskema. Heraf var 95 % godt tilfredse eller meget godt tilfredse med da-

gen. Det indlæg, som flest ønskede at fremhæve, var Olsson & Linders indlæg "A social Dimension to Lighting Design". Dette indlæg er tæt fulgt af Leni Scwengers indlæg om The Tripple Bridge Gateway i New York og Hadi Teheranis indlæg. 79 % af dem, der har besvaret spørgsmålene, synes, at det var en god idé at uddele Den Danske Lyspris på Lysets Dag, og 45 % synes, at det var interessant at høre om de nominerede indlæg.

Arrangør

Lysets Dag arrangeres af Dansk Center for Lys i samarbejde med Danske Designere og Akademisk Arkitektforening.

Sponsorer

ERCO Lighting, Lemvig-Müller AVS, Louis Poulsen Lighting, Megaman Danmark, Philips Lighting, Riegens AVS og SEAS-NVE.

Den Danske Lyspris 2009

Prisen gik til de nye perroner under Københavns Hovedbanegård

Torsdag den 5. november blev de nye perroner under Hovedbanegården i København tildelt Den Danske Lyspris 2009.

”Belysningen på de to perronforlængelser under banegårdshallen på Københavns Hovedbanegård er fremragende løst.”

Sådan lyder en del af juryens begrundelse for tildelingen af årets lyspris til DSB og Public Arkitekter, der sammen med en række samarbejdspartnere har stået for den unikke og velgennemtænkte belysning på de to nye perronforlængelser. Belysningsmæssigt har opgaven været at omdanne det lavloftede og dunkle område under banegårdshallen til et attraktivt og indbydende rum. Og netop denne opgave er løst både raffineret og poetisk. Juryen udtaler desuden:

”Den meget veludvalgte belysning er med til at fremhæve en positiv og opløftende stemning i et ellers svært miljø. Der er en flot komposition mellem de teknisk veludvalgte lysstofrørsarmaturer langs perronkanten og de varme lodrette lysøjler midt på perronerne. Lyssøjlerne giver rummet ekstra højde og skaber et scenografisk og rummeligt indslag i et stærkt funktionelt miljø.”

Belysningen af perronerne er udviklet og projekteret i tæt samarbejde med det østrigske belysningsfirma Bartenbach Lichtlabor, der også kommer til at stå for lysløsningen på den ny Nørreport Station.

Som en særlig accent i det samlede anlæg har billedhuggeren Anita Jørgensen udført en omfattende kunstnerisk udsmykning af rummets vægflader, og blandt andet anvendt både neonrør i forskellige hvide nuancer og LED-lys, som i en rolig kadence skifter i hele farvespektret.

I alt 22 forslag

Der var i år indstillet 22 projekter til lysprisen. Heraf valgte juryen at nominere 4 projekter. De tre projekter udover vinderen var DR's Koncerthus, Nyborgbroerne på den fynske motorvej og Trekørner Øst ved Roskilde. Nyborgbroerne går sammen med de nye perroner under Københavns Hovedbanegård videre til den Nordiske Lyspris, som uddeles hvert andet år.

De nye perroner på Københavns H. Foto: Laura Stamer.

Modtagerne af prisen fra venstre mod højre: Robert Müller, lysdesigner - Bartenbach Lichtlabor, Anita Jørgensen, billedhugger, Søren Birch, arkitekt - Public Arkitekter, Gunver Hansen, belysningsarkitekt, Peter Reuter, producent - Durlum-Leuchten GmbH, Torben Kronstam, projektchef - DSB, Anders Bang Henriksen, entreprenør - Pihl-Aarsleff / Wicotec, Niels A. Dam, bygherre - DSB, Gunnar Sørensen, arkitekt / adm.dir. - Public Arkitekter, Steffen Møe, projekteringsleder - Grontmij | Carl Bro a/s. Foto: Jakob Eskildsen.

Bredt sammensat jury

- Arbejdstilsynet, ingeniør Finn Gamél Christensen
- Bygherreforeningen, byggechef Rolf Anderson
- Danske Landskabsarkitekter, landskabsarkitekt Rune Bugge Jensen
- Dansk Energi, product manager Kurt Hejlesen
- Lysdesignerne, lysdesigner Jesper Kongshaug
- LysNet, arkitekt m.a.a., PhD, Katja Bülow
- Dansk Center for Lys, direktør Kenneth Munck
- Fynske kreds, arkitekt m.a.a. Jes Johannsen
- Nordjyske kreds, arkitekt m.a.a. Bodil Henningsen
- Sydjyske kreds, arkitekt m.a.a. Anne Mette Rasmussen.
- Østkredsen, el-installatør Niels Erik Knudsen.
- Ungt Lys, designer Kristina Nordin

Den Danske Lyspris 2009 er sponsoreret af:

ERCO Lighting, Lemvig-Müller A/S, Louis Poulsen Lighting, Megaman Danmark, Philips Lighting, Riegens A/S, SEAS-NVE.

Aktiviteter i 2009

Januar	<ul style="list-style-type: none">• Deltagelse i LysNet temadag på Kunstakademiets Arkitektskole• Møde med FABA• Møde i Nordlyskomiteén i Stockholm
Februar	<ul style="list-style-type: none">• Lynmøde: Perronudvidelse på København H (DCL-møde/øst)• Grundkursus i belysning (København)• Byens lys, Gåtur langs Aarhus Å (DCL-møde/midt)
Marts	<ul style="list-style-type: none">• Arena Fyn og årsmøde (DCL-møde/Fyn)• Debatmøde om DS 700 og årsmøde i Østkredsen• Vej- og byrumsbelysning kursus (Lyngby)• Årsmøde i Nordjyske Kreds• Hovedbestyrelsesmøde, DCL.
April	<ul style="list-style-type: none">• Lyskildekursus (København)• DR's Koncerthus (DCL-møde/øst)• Byvandring i København, Ungt Lys• Årsmøde, lyskilder og rundvisning hos SOLAR (DCL-møde/syd)
Maj	<ul style="list-style-type: none">• Årsmøde i energiens tegn (DCL-møde/midt)• Deltagelse i VELUX 3. Daylight Symposium i Rotterdam• Deltagelse i CIE konference i Budapest
Juni	<ul style="list-style-type: none">• Møde i redaktionskomiteén for LYS
August	<ul style="list-style-type: none">• Informationsmøder om udfasning af glødepæren i Aalborg, Vejen, Odense, Århus og København• Bemandet stand på Dansk Belysningsmesse i Fredericia
September	<ul style="list-style-type: none">• Granskingsture Den Danske Lyspris
Oktober	<ul style="list-style-type: none">• Besøg hos Arkitema (DCL-møde/midt)• Deltagelse i Experiencing Light i Eindhoven• Energi Fyns nye domicil (DCL-møde/Fyn)
November	<ul style="list-style-type: none">• Lysets Dag i København• Uddeling af Den Danske Lyspris• Møde i Nordlyskomiteén i København• Dynamisk lys og lysstyring hos Martin Professional (DCL-møde/midt)• Piet Hein fra alle vinkler (DCL-møde/Fyn)
December	<ul style="list-style-type: none">• Julemøde: Glowing Climate i Ørestad (DCL-møde/øst)

Spændende medlemsmøder

Debat og besigtigelser

Debatmøde om DS 700 hos VELUX i Hørsholm. Møde i DR's nye koncerthus. Julemøde i østkredsens.

Dansk Center for Lys er opdelt i 5 regionale kredse + Ungt Lys. Medlemsmøderne har et højt fagligt niveau. I 2009 har der været afholdt 20 møder (mod 17 møder i 2008). Det samlede deltagerantal er 805.

Emnerne har i 2009 spændt fra besigtigelse af nye belysningsanlæg over byvandring til informationsmøder omkring udfasning af glødepæren.

Årets største succes var informationsmøderne omkring udfasningen af glødepæren, som har været afholdt i alle 5 kredse (2 gange i øst). De havde et samlet deltageantal på 382. Se s. 3.

Der var desuden stor tilslutning til Østkredsens

møde i DR's nye koncerthus i Ørestad og til debatmødet om DS700, som viste stor opbakning til den danske standard.

Ungt Lys er DCL's tilbud til studerende og nyuddannede, som interesserer sig for eller arbejder med lys.

I 2009 har Ungt Lys' styregruppe afholdt 8 møder. Af fælles aktiviteter udbudt til alle i UngtLys har der været en byvandring i København, besøg på udstillingen Se Lyset i Dansk Designcenter og lyssætningen af en facade på Kulturnatten i København. Se www.ungtlys.dk.

DCL kurser er vejen til viden

Otte kurser og en lang række foredrag i 2009

DCL's kursusvirksomhed skal bl.a. give medlemmerne et sted, hvor de kan få opdateret deres viden om lys og belysning.

I 2009 er der gennemført 3 DCL-kurser og 5 specialkurser med en samlet deltagelse på i alt 130 personer. To DCL-kurser har måttet aflyses som følge af for få tilmeldinger.

De 3 gennemførte DCL-kurser var: Grundkursus (2 dage), et lyskildekursus (1 dag) og Vej- og byrumsbelysning (2 dage). Kurserne er gennemgående godt vurderet af deltagerne.

Årest store konference var som tidligere nævnt Lysets Dag med 300 deltagere.

Udover indlæg på DCL-møder har sekretariatets medarbejdere holdt en lang række eksterne foredrag i 2009. Blandt foredragene kan nævnes:

- Butiksbelysning, Københavns Kommune, Grønnere Erhverv
- Miljørigtigt lys i bygninger, Grønt Forum, Vejle

- Lys, energiforbrug og kvalitet, LysNet temadag
- Lys, energi, kvalitet, Klima+
- Status for LED til belysning, Dansk Energi Temadag
- Status for LED til belysning, Det økologiske råd
- Påvirk en embedsmand, EBST
- Kvalitetsvurdering af armaturer med LED, Elforsk

DCL blev hørt af pressen

Oplysningskampagnen omkring glødepæreudfasningen førte til omtale i både aviser, fagblade, radio og tv

Årets presseaktiviteter har først og fremmest taget udgangspunkt i glødepæreudfasningen, Den Danske Lyspris og Lysets Dag.

Interviews om glødepæreudfasningen

Udfasningen af glødepæren har betydet at centrets direktør Kenneth Munck og fagchef Astrid Espenhain er blevet interviewet til bl.a. Elteknik, Electra, Ritzau, Dansk Energi, Berlingske Bolig, Politiken Lørdagsliv og Grønt miljø.

Glødepæreudfasningen er desuden blevet dækket af P1, TV Avisen og TV 2 Nyhederne.

Den 19. august blev Kenneth Munck interviewet i P1 og i uge 34 blev Astrid Espenhain interviewet til TV Avisen og den 25. august til TV 2 Nyhederne.

Øvrig omtale

Aktiviteter som f.eks. glødepærekampagne, Den Danske Lyspris, Lysets Dag og kurser er bl.a. blevet omtalt i:

Elteknik, Electra, Eurodrivers, Dagbladet Køge, Installatør Horisont, Jyllands Posten, Fyens Stifttidende, Ugeavisen Fåborg og Teknik og Viden. DCLs fagchef Astrid Espenhain er desuden ble-

vet interviewet om butiksbelysning til fagbladene Puff og Kontor Papir.

Omtale på nettet

Herunder er et udpluk af de hjemmesider, hvorpå DCL's forskellige aktiviteter samt glødepærekampagnen er nævnt:

- Ekstra Bladets hjemmeside
- Ingeniørens hjemmeside
- BygNet
- Berlingske Tidendes hjemmeside
- DR's hjemmeside
- trafiknet.dk
- Byggeplads.dk
- Tekniqs hjemmeside
- Vejdirektoratets hjemmeside
- Seas-Nves hjemmeside
- Arkitektforbundets hjemmeside
- vejsektoren.dk
- Roskilde kommunes hjemmeside,

Udover interviews og pressemeddelelser har sekretariatets medarbejdere skrevet flittigt til LYS og andre tidsskrifter.

Deltagelse i messe

Den 30. - 31. august deltog Dansk Center for Lys med en stand på Dansk Belysningsmesse i Fredericia. På standen uddelte DCL bl.a. materiale om glødepæreudfasningen, foreningens informationsbrochure samt LYS.

Følg med - læs LYS!

LYS beskriver både teknik og æstetik

LYS er det eneste uafhængige danske fagblad om lys og belysning. I LYS kan man bl.a. holde sig ajour med det nyeste indenfor lyskilder, armaturer, lovgivning, forskning og konferencer. Derudover kan man læse reportager om spændende nye lysprojekter.

I 2009 har Lys bl.a. dækket temaerne:

Lyskilder, EuroLuce 2009, industriebelysning, dagslys, kontorbelysning, Lysets Dag og Den Danske Lyspris.

Finanskrisen har også ramt LYS i form af en nedgang i annonceindtægterne. Dette har DCL taget højde for ved at nedsætte sideantallet pr. nummer til 44 sider.

Fra og med nr. 2/2009 er layoutet af LYS desuden blevet flyttet til Arkitektens Forlag. I den forbindelse er layoutet blevet opdateret.

Det kontrollerede distribuerede oplagstal for perioden 1. juli 2008 til 30. juni 2009 er af Fag-

pressens Medie Kontrol opgjort til 1.449 i gennemsnit pr. nummer. Trykplaget er i snit 2050 eksemplarer pr. nummer. LYS udgives fire gange årligt. I 2009 blev der i alt produceret 176 sider. LYS distribueres til alle DCL-medlemmer samt ca. 200 abonnenter.

Information på nettet

Hjemmesiden og nyhedsbrevet er den hurtige vej til viden

Hjemmesiden www.centerforlys.dk og det elektroniske nyhedsbrev, der udsendes hver fjortende dag udgør en stadig vigtigere del af DCL's nyhedsformidling.

Besøgsrekord på hjemmesiden

Flere end nogensinde har besøgt www.centerforlys.dk i 2009. Hjemmesiden har haft 128.844 unikke besøgende i løbet af året, og det er lidt over 25 % flere end i 2008. I forbindelse med informationsmøderne om glødepæreudfasningen blev der oprettet en samling af viden på hjemmesiden, der ligeledes har været flittigt besøgt – ikke blot af medlemmer, men også af pressen. Også Lysets Dag 2009 og uddelingen af Den Danske Lyspris har som tidligere år givet anledning til, at mange har besøgt hjemmesiden. De travleste måneder på hjemmesiden har derfor været fra august til december med gennemsnitligt 467 unikke besøg om dagen. Interessen har ikke kun været forbeholdt årets store temaer, også information om medlemsmøder, kurser, seminarer samt leverandøroversigten har haft et godt og stabilt besøgstal i 2009.

Aktuel information i nyhedsbrevet

DCL's nyhedsbrev, der udsendes pr. e-mail til medlemmer og interesserede, informerer især om medlemsmøder, kurser og seminarer, nye belysningsudgivelser og lign. Nyhedsbrevet udsendes hver fjortende dag og læses af et stort antal lysinteresserede. Statistikken viser, at de fleste tilmeldinger til møder og kurser kommer samme dag eller dagen efter udsendelsen af et nyhedsbrev. Flere firmamedlemmer har også benyttet muligheden for at få bragt stillingsopslag i nyhedsbrevet i 2009, og der har generelt været stor tilfredshed med responsen på opslagene. Nyhedsbrevet udsendes til 1350 modtagere.

Samarbejde i ind- og udland

Dansk Center for Lys har stor gavn af samarbejdet med CIE og med de øvrige lystekniske organisationer i Norden

Standardisering

DS-udvalget "S-061 Belysning" beskæftiger sig med standardisering inden for lys og belysning. I 2009 har S-061 taget stilling til:

EN 12646-1 Lys ved indendørs arbejdspladser
EN 12665 Grundlæggende begreber

Udvalget har desuden besvaret en række officielle henvendelser vedrørende tolkning af eksisterende standarder.

DCL er repræsenteret i S-061 ved Bjarne Corneliussen.

Nordisk Samarbejde

Det nordiske samarbejde foregår i Nordlyskomiteén, som består af direktørerne fra de nordiske lystekniske selskaber. Der har været afholdt 2 møder i 2009. Nordlyskomiteén har besluttet, at temaet for den kommende Nordlys konference skal være LED. Konferencen har derfor fået navnet NordLED 2010. Den afholdes i København fra den 11. - 12. november 2010.

Internationalt samarbejde – CIE

Dansk Center for Lys er nationalkomité for CIE i Danmark. I årets løb har opgaven bl.a. været salg og formidling af CIE-rapporter i Danmark, samt at følge de tekniske komitéers arbejde.

Dansk Center for Lys er repræsenteret i division 1 (øjet og synet), og division 8 (image technology). Danske repræsentanter i øvrige divisioner kommer fra uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv. Fagchef Astrid Espenahin deltog i CIEs midtvejs konference i Budapest i maj.

Høringsvirksomhed

DCL bliver hørt i forbindelse med bekendtgørelser og standarder

En af DCL's aktiviteter er kommentering af udkast til lovforslag, bekendtgørelser m.v.

De vigtigste høringsaktiviteter har i 2009 været:

- Kommentering og supplerung af indhold i ny indeklimastandard
- Kommentering af udkast til revideret Bygningsreglement BR10

Oversigt over komitéer, udvalg, følgegrupper m.m., hvor DCL har været repræsenteret i 2009:

Danske

- Dansk Standard – Standardiseringsudvalget for belysning S-061
- Energiklagenævnet under Energistyrelsen
- Jury til uddeling af Den Danske Lyspris
- Redaktionskomitéen for LYS
- LysNet
- Netværket LysLyd

Internationale

- Nordlys-komité
- Jury – Nordlysprisen
- Nordisk LysNet
- CIE (dansk nationalkomité)
- CIE division 1
- CIE division 8

Projekter er nøglen til viden

Dansk Center for Lys udfører løbende udviklings- og projektopgaver, som tilfører centret og medlemmerne ny viden

Elforsk-projekter - støttet af elseskabernes PSO-midler

Kvalitetslys med lavt energiforbrug i daginstitutioner

Dette projekt sætter fokus på eksisterende muligheder for at installere lys med lavt elforbrug og samtidig sikre et højt kvalitetsniveau i belysningen ved at anvende elektriske lyskilder mere bevidst og udnytte dagslyset bedre.

Med udgangspunkt i lovgivning og læreplaner for børn i daginstitutioner behandles belysningen som en helhed. Projektets målsætning er at give konkrete bud på gode og energirigtige belysningsløsninger i daginstitutioner. Derudover giver projektet bud på, i hvilken udstrækning dagslyset helt eller delvist kan dække behovet for lys.

Udover Dansk Center for Lys tæller projektgruppen Statens Byggeforskningsinstitut ved Aalborg Universitet (projektleder), Louis Poulsen Lighting, BUPL samt udvalgte kommuner.

Kvalitetsvurdering af armaturer med LED-lyskilder

PSO-projektet "Kvalitetsvurdering af armaturer med LED-lyskilder" blev afsluttet i forsommeren 2009 med en rapport, som kan downloades på www.centerforlys.dk.

Projektet er gennemført i et samarbejde mellem Dansk Center for Lys (projektleder), DTU Fotonik og Statens Byggeforskningsinstitut ved Aalborg Universitet og formålet har været at sikre, at udbredelse af lysdioder til belysning sker i samme takt som LED-teknologien udvikles, og at der

sikres en høj kvalitet af de armaturer med LED-lyskilder, som integreres i danske belysningsløsninger.

Som en del af projektet er udviklet kriterier til visuel vurdering af LED-lyskilder og -armaturer og projektets resultater viser, at netop den visuelle vurdering er et vigtigt element i en samlet vurdering af lyskilder, armaturer og anlæg med LED. Rapporten kan ses på: www.centerforlys.dk/pdf/Rapport_Kvalitetsvurdering_LED.pdf.

LED LAB 2

Projektet er en fortsættelse af Kvalitetsvurdering af armaturer med LED-lyskilder. Formålet med projektet er at udvikle et mobilt LED-laboratorium bestående af en plancheudstilling og en række forsøgskasser. Tanken er, at LED-laboratoriet skal kunne anvendes til undervisningen i brug af LED-teknologi til belysning på undervisningsinstitutioner, skoler, elseskaber, messer m.m.

Udstillingen vil blive vist første gang på El & Teknik messen i maj.

Projektet er udført i et samarbejde mellem Dansk Center for Lys (projektleder), DTU-Fotonik og SBI Statens Byggeforskningsinstitut ved Aalborg Universitet og med en følgegruppe bestående af Osram, Philips, Light Makers, NRGi Rådgivning A/S og Kunstakademiets Arkitektskole.

Lysstyring

"Valg af energieffektiv system for energieffektive lysstyring" er titlen på et andet Elforsk-projekt, som har til hensigt at teste og afprøve forskellige lysstyringssystemer og bestemme de mulige energibesparelser. Dette projekt udføres i samarbejde med Statens Byggeforskningsinstitut ved Aalborg Universitet og en række styringsleverandører.

Bedre udnyttelse af dagslys i boliger

Projektet "Elbesparelse ved bedre udnyttelse af dagslys i boliger" gennemføres i et samarbejde

mellem DCL, Statens Byggeforskningsinstitut ved Aalborg Universitet (projektleder), Velux Danmark A/S og Boligforeningen 3B.

I projektet analyseres dagslystilgangen til typiske udvalgte boliger, ligesom udnyttelsen af dagslys og brugen af kunstlys kortlægges. Herefter fastsættes faktiske behov for lys i boligen og der gives bud på besparelspotentialet ved bedre dagslystilgang og dagslysudnyttelse både i den enkelte bolig samt for boligmassen som helhed. Som et resultat af projektet udarbejdes informationsmateriale til projekterende, arkitekter og boligselskaber om de mulige energibesparelser ved god facade- og vinduesudformning samt til boligejere/lejere omkring god indretning af boligen.

Projekter 2009

Oversigt over de væsentligste projekter, hvori DCL har medvirket i 2009:

Elforsk-projekter

- Dagslys i boligen
- Kvalitetslys med lavt energiforbrug i daginstitutioner
- Kvalitetsvurdering af armaturer med LED-lyskilder
- LED LAB 2: Demonstration og undervisning i brug af armaturer med LED-lyskilder
- Valg af energieffektiv system for energieffektiv lysstyring
- Bedre udnyttelse af dagslys i boliger

Elsparefonden

- LED-indsats: Led-pjece 2010
- Opdatering af lysdiode-hjemmeside

Sophus Fonden med flere

- Udvikling af tværfagligt internet-baseret undervisningsmateriale

Kolding Kommune, ICELEI

- Smart SPP – project innovation through sustainable procurement

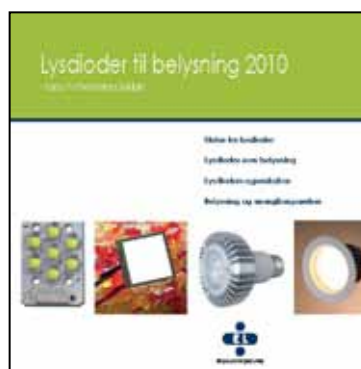
Aktiviteter for Elsparefonden

Revidering af LED-pjece

Udviklingen inden for lysdioder går meget stærkt og Dansk Center for Lys har derfor opdateret Elsparefondens pjece om lysdioder, så den nu foreligger i en tredje udgave (2010). Den nye pjece blev udsendt i trykt form med LYS nr. 4 2009 og kan endvidere downloades på Elsparefondens hjemmeside.

LED-pjecen giver omfattende status på, hvor langt lysdiodeteknologien er og indeholder enkelte nye emner samt en række eksempler på belysningsanlæg med lysdioder, herunder flere nye anlæg. Sideløbende med opdatering af LED-pjecen har DCL opdateret Elsparefondens hjemmeside om lysdioder.

Linket til Elsparefondens hjemmeside (Nu Center for Energibesparelser) om lysdioder er www.elsparefonden.dk/forbruger/produkter/belysning/lysdioder.

Øvrige projekter

Tværfagligt undervisningsmateriale om lys og belysning

Udviklingen af et tværfagligt og internetbaseret undervisningsmateriale om lys og belysning har været et centralt projekt for Dansk Center for Lys i 2009. Materialet udarbejdes i samarbejde med Arkitektskolen Aarhus og Designskolen Kolding og vil dække alle aspekter af lys og belysning. Undervisningsmaterialet er primært rettet mod de videregående uddannelsesinstitutioner og vil desuden være tilgængeligt på internettet for alle interesserede. Udover at udarbejde selve indholdet til flere af de i alt 9 emner, har DCL og den øvrige projektgruppe brugt 2009 på at udvikle den digitale platform for materialet, som opbygges så man kan sammensætte sit eget studiemateriale.

teriale, der dækker netop ens behov, interesser og niveau.

Det samlede undervisningsmateriale vil dække områderne:

Hvad er lys?

Dagslys

Kunstlys

Lys og rum

Lys og menneske

Farver, flader og materialer

Energi

Indretning og projektering

Måling, beregning og vurdering

Projektet løber over en periode på 3 år og forventes afsluttet i 2011. DCL er projektleder for projektet, der udover Sophus Fonden støttes af Velux Danmark A/S, Elsparefonden og Realdania.

ICLEI – Kolding kommune

DCL deltager i EU-projektet Smart Pre procurement i samarbejde med Kolding Kommune. Projektet må er at fremme udvikling og indkøb af innovative belysningsprodukter, som befinder sig i sidste fase inden markedsintroduktion. Projektet er finansieret af EU og Kolding Kommune.

Kommende projekter

Positivitliste LED

Projektet har til formål at etablere en dynamisk positivliste for LED-belysningsprodukter på det danske marked med fokus på lyskvalitet og energiforbrug. Derigennem kan der skabes et gennemskueligt overblik over disse produkters pris, lyskvalitet og energieffektivitet og et bedre grundlag for valg af produkter for såvel professionelle indkøbere som almindelige forbrugere.

Dansk LED netværk

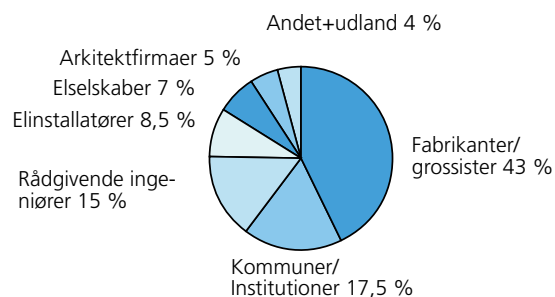
Formålet med dette projekt er at etablere et dansk LED-netværk, som skal være et fælles forum for LED-aktiviteter i Danmark. Projektet udføres i samarbejde med DTU Fotonik, som er projektleder og Osram.

Begge projekter er støttet af Elforsk - Dansk Energi net.

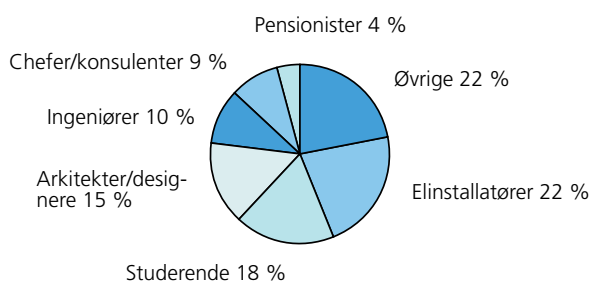
2009 i tal

Medlemmer fordelt på fag

Firmamedlemmer

Personlige medlemmer

Medlemsoversigt

	Ultimo 2008	Ultimo 2009
Elselskaber	19	18
Fabrikanter & grossister	108	106
Kommuner & institutioner	46	43
Rådgivende ingeniørfirmaer	36	36
Elinstallatørfirmaer	18	21
Arkitektfirmaer	11	12
Udland	5	10
1. Firmamedlemmer i alt*	243	246
2. Personlige medlemmer	356	381
I alt (1+2)	599	627

*Firmamedlemmerne repræsenterer ca. 940 personer.

Medlemsmøder

	Antal møder		Antal deltagere i alt	
	2008	2009	2008	2009
Nordjyske kreds	1	2	aflyst	50
Midtjyske kreds	2	4	32	99
Sydjyske kreds	1	3	28	138
Fynske kreds	5	3	120	102
Østkredsen	7	6	379	391
UngtLys	1	3	10	26
Alle kredse	1*	* *1	153	25
	18	20	722	831

* 60 års jubilæum. * * Uddeling af Den Danske Lyspris udbudt som DCL-møde for dem, der ikke deltog i Lysets Døg.

Kurser og seminarer

	Arrangementer		Deltagere	
	2008	2009	2008	2009
Kurser	5	3	129	71
Specialkurser	4	5	20	59
Seminarer	2	0	38	0
Konferencer	1*	1**	250	300
Total	12	9	437	430

* LED-konference/Elsparefonden. ** Lysets Dag 2009.

Statistik for DCL kurser og seminarer i 2008/2009

	Antal kurser/seminarer		Kursister i alt	
	2008	2009	2008	2009
Grundkursus i belysning	(1 dag) 3	(2 dage) 1	78	24
Lyskilder (1 dag)	1	1	24	19
Vejbelysning (2 dage)	1	1	27	28
Belysning for ældre seminar (1/2 dag)	1	0	22	0
FABA-Light	1	0	16	0
I alt	7	4	167	71

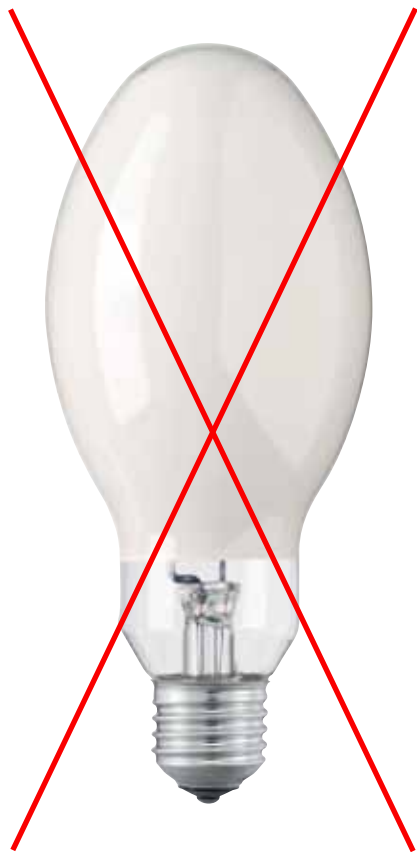
Webstatistik

Måned	Antal unikke besøgende 2008	Antal unikke besøgende 2009
Januar	9425	8670
Februar	7946	7346
Marts	8505	7140
April	*10489	7174
Maj	*11224	8850
Juni	7874	9664
Juli	6625	8380
August	6821	12137
September	6753	**14965
Oktober	7971	**17700
November	7695	**14628
December	8344	12190
I alt	99672	128844

*De mange besøgende i april og maj 2008 skyldes Lysteknisk Selskabs 60 års jubilæum og Den Danske Lyspris. ** De mange besøgende i september, oktober og november 2010 skyldes Lysets Dag og uddelingen af Den Danske Lyspris.

Pejlemærker for 2010

Dansk Center for Lys kan allerede nu løfte sløret for nogle af de aktiviteter, som kommer til at præge 2010

Opfølgning på glødepæreudfasningen

DCL vil følge op på sidste års oplysningskampagne omkring mulige alternative valg af lyskilder. I 2010 vil indsatsen blive rettet mod gode alternativer til boligen.

Farvel til kviksølvslampen

Nye energikrav fra EU betyder, at kviksølvslamperne udfases i 2015. Dette har især betydning for kommuner og elselskaber, som ejer og driver belysningen på veje og gader. Udfasningen betyder udskiftning af ca. 200.000 armaturer på landsplan svarende til en investering på omkring 800 mio. kr. DCL vil derfor afholde en række informationsmøder om udfasningen i løbet af 2010.

Flere medlemmer

DCL har i dag 627 medlemmer. Igennem PR-aktiviteter og medlemskampagner vil DCL øge antallet af medlemmer i 2010.

NordLED 2010

Dansk Center for Lys afholder i samarbejde med de øvrige lystekniske selskaber i Norden en international LED-konference og miniudstilling den 11.-12. november i København. DCL indkalder i løbet af foråret forslag til indlæg omkring LED på internationalt plan. Læs mere på: www.nordled.dk.

NordLED

Nyt seminar

Den 6. maj afholder DCL et halvdagsseminar med titlen "Lys og menneske". Hvad betyder lys for mennesket? Hvor vigtigt er dagslys og lyskvalitet for et godt arbejdsmiljø? Dette halvdagsseminar giver et indblik i, hvad forskning på området har vist indtil nu.

Spændende temaer i LYS

Temaerne i LYS for 2010 er:
Nr. 1 Lyskilder og udendørsbelysning
Nr. 2 Light+Building og armaturdesign
Nr. 3 Lys og menneske og solcelledrevet lys
Nr. 4 NordLED og Den Danske Lyspris

Organisation

Sekretariatet i Stenløse - medarbejdere og opgaver

Kenneth Munck direktør, civ.ing. (fuldtid)
Leder af sekretariatet. Medlemsservice, internationalt samarbejde, projekter og seminarer.

Astrid Espenhain, fagchef, civ.ing. (deltid)
Kurser, seminarer, projekter, armaturer og lyskilder samt CIE og medlemservice.

Dorte Gram, redaktør, arkitekt, m.a.a., (deltid)
Redaktør på tidsskriftet LYS, presse. Den Danske Lyspris, kurser, seminarer og Lysets Dag

Maiken Lindberg, cand.mag. (fuldtid)
Hjemmeside, nyhedsbrev, it, red.sekretær og annoncesalg til LYS samt medlemservice

Michael Raunkjær, civ.ing. (fuldtid)
Projekter, kurser, seminarer, medlemservice, og artikler til LYS

Annemette Sonnichsen, merkonom (deltid)
Bogholderi, fakturering, kurser, seminarer, medlemsdatabase og medlemservice

Aase Overgaard, sekretær (deltid)
Bibliotek, telefon, medlemsdatabase og medlemservice

Katrin Barrie Larsen, designer (projektansat)
Projekter, research og seminarer (til 31.12.09)

Tillidsposter i DCL pr. 31.12. 2009

Hovedbestyrelsen (14)

Carsten Antonisen, direktør (Veltec)
Niels Bendix, belysningskonsulent (formand for Sydjyske kreds)
Kätte Bønløkke Andersen, arkitekt m.a.a. (formand for Midtjyske kreds)
Bjarne Corneliussen, projektchef, civilingeniør (formand DCL)
Finn Gamél Christensen, akademiingeniør (Arbejdstilsynet)
Gunver Hansen, arkitekt m.a.a. (Danske Arkitekters Landsforbund)
Elisabeth Malmsten, arkitekt m.a.a. (Ungt Lys)
Flemming Kjærulf Rasmussen, direktør (Dansk Energi-Net)
Morten Reimann, salgningeniør, (formand for Fynske kreds)
Preben Rottbøll, arkitekt (formand for Nordjyske kreds)
Allan Ruberg, belysningsrådgiver (formand for Østkredsen)
Hans-Erik Wolff, direktør (FABA), (næstformand DCL)
Henrik Worsøe, direktør (Lyskildeleverandørerne)
Anders Dyhrmann Østenkær, el-installatør (Tekniq)

Forretningsudvalg

Bjarne Corneliussen, projektchef, civilingeniør (formand)
Hans-Erik Wolff, direktør (næstformand)
Flemming Kjærulf Rasmussen, direktør
Allan Ruberg, belysningsrådgiver (formand for Østkredsen)

Kredsbestyrelser

Østkredsen (12)

Allan Ruberg, belysningsrådgiver (formand)
Ralf Ritter, direktør (næstformand)
Erik Petersen, belysningschef (sekretær)
Jens Christoffersen, ph.d., civilingeniør
Jørgen Gullev, civilingeniør
Gunver Hansen, arkitekt m.a.a.
Lars Barthold Hansen afd. chef (suppl.)
Niels Erik Knudsen, el-installatør
Elisabeth Malmsten, arkitekt m.a.a. (Ungt Lys)
Henrik Njør, civilingeniør
Poul Erik Pedersen, afd.chef, civilingeniør
Erwin Petersen, civilingeniør

Fynske kreds (8)

Morten Reimann, salgningeniør (formand)
Flemming Kjærulf Rasmussen, direktør (næstformand)
Claus Thaisen, belysningskonsulent (kasserer)
Rune Linde Bisgaard, el-ingeniør, belysningsrådgiver
Michael Jacobsen, ingeniør
Jes Johannsen, arkitekt m.a.a.
Carsten Melchior Hansen, belysningsingeniør
Claus Mølhede, salgsdirektør

Sydjyske kreds (5)

Niels Bendix, belysningskonsulent (formand)
Kirsten Bonde, belysningstekniker (næstformand)
Stig Frølund Pedersen, arkitekt m.a.a. (kasserer)
Anne Mette Rasmussen, arkitekt m.a.a. (sekretær)
Kim B. Jensen

Midtjyske kreds (8)

Kätte Bønløkke Andersen, arkitekt m.a.a. (formand)
Christian Bertelsen, ingeniør (næstformand)
Jon Brøcker, arkitekt m.a.a.
Per Nicolai Hvid, belysningskonsulent
Erik Jensen, ingeniør (kasserer)
Werner Osterhaus
Ole Søndergård, grossist
Lars Uldall-Hansen, ingeniør

Nordjyske kreds (4)

Preben Rottbøll, arkitekt m.a.a. (formand)
Morten Petersen, konsulent (kasserer)
Peter Andersen
Bodil V. Henningsen, arkitekt m.a.a.
Carl Koyto, lysdesigner

Ungt Lys – Styregruppe 6)

Kristina Nordin, designer (kasserer)
Stine Ingemann Larsen, tekstildesigner
Camilla Goth, designstuderende
Karina Munkholm Madsen, arkitekt
Elisabeth Malmsten, arkitekt
Lise Trapp, designer

